

Eindassessment PDG

Inleiding

Aan het eind van de opleiding toon je door middel van een assessment aan dat je bekwaam bent op bachelorniveau. Het assessment wordt afgenomen door twee assessoren. Beide assessoren zijn niet je opleider, coach of werkplekbegeleider. De assessoren hebben een assessorentraining gevolgd en nemen deel aan de jaarlijkse professionaliseringsdagen. Het assessment is een besloten aangelegenheid, buiten de assessoren zijn er dus geen andere aanwezigen toegestaan¹.

Voorafgaand aan het assessment stel je een beoordelingsportfolio samen waarin je je bekwaamheid beschrijft aan de hand van specifieke voorbeelden en bewijsmaterialen uit je onderwijspraktijk. Ook voeg je een (compilatie) toe van in jouw onderwijsuitvoering gemaakte filmfragmenten. Op basis van je portfolio en je filmfragmenten bevragen de assessoren je via een online criteriumgericht interview.

De assessoren relateren alle informatie die ze voor en tijdens het assessment over jou hebben gekregen aan de bekwaamheidseisen leraar vo/bve. Daarbij vullen portfolio, filmfragmenten en criterium gericht interview elkaar aan. Je krijgt een integratieve beoordeling en een ontwikkelingsgericht advies.

Onderstaande tabel toont de kerntaken uit het kwalificatiedossier docent mbo, de bekwaamheidsgebieden van de leraar vo/bve en de domeinen uit de generieke kennisbasis, die dit assessment betreft.

Kerntaken uit het KD docent MBO	Bekwaamheidseisen leraar vo/bve	Domeinen uit de generieke kennisbasis leraar vo/bve
<ol style="list-style-type: none">1. De docent draagt er zorg voor dat hij professional is en blijft2. De docent ontwikkelt een onderwijsprogramma3. De docent voert een onderwijsprogramma uit4. De docent begeleidt studenten tijdens de studieloopbaan5. De docent is actief betrokken bij de beroepspraktijkvorming6. De docent construeert, hanteert en evalueert beoordelingsinstrumenten	<ul style="list-style-type: none">• Professioneel handelen Vakinhoudelijk bekwaam• Vakdidactisch bekwaam• Pedagogisch bekwaam	<ol style="list-style-type: none">A. Didactisch handelenB. Pedagogisch handelenC. Professioneel handelen

Leerdoel

Je toont je beroepsbekwaamheid als docent mbo aan.

Ingangseisen

Je kunt aan het assessment deelnemen als je alle prestaties uit de PDG-opleiding met minimaal een voldoende hebt afgerond en als je beoordelingsportfolio en filmfragmenten voldoen aan een aantal eisen. Deze eisen staan verderop beschreven.

¹ Het kan voorkomen dat er in het kader van training of certificering van assessoren gevraagd wordt of er een toehoorder aanwezig mag zijn of een opname gemaakt mag worden. Daarvoor is schriftelijke toestemming vooraf nodig van beide assessoren en de student, maar niemand is verplicht deze toestemming te geven.

Werkwijze

1. Oriëntatie

Tijdens de PDG-opleiding heb je gewerkt aan de ontwikkeling van je bekwaamheid als mbo-docent en daar bewijsmateriaal voor verzameld. Die ontwikkeling en verzameling heb je onder andere vormgegeven in je intakeportfolio en ontwikkelingsportfolio. Dit kun je gebruiken voor het samenstellen van je beoordelingsportfolio. In de opleiding wordt je ondersteund bij het vormgeven en vullen van je portfolio's.

2. Beoordelingsportfolio

In het beoordelingsportfolio neem je bewijzen op waarmee je laat zien dat je wat betreft het vakdidactisch, pedagogisch en professioneel handelen op startbekwaam niveau functioneert. De keuze in de voorbeelden uit je onderwijspraktijk en het bewijsmateriaal dat je daarvoor gebruikt, is aan jou. Het *infoblad portfoliobewijzen* (bijlage 1) bevat aanwijzingen voor het verzamelen van bewijsmateriaal.

Kies zelf voor je portfolio een geschikte opbouw. Gebruik het schema *Inhoud portfolio* (bijlage 2) om te controleren of je portfolio compleet is. Je mag het als letterlijke inhoudsopgave hanteren, maar als je je portfolio anders in wilt delen mag dat ook (zolang alle in het schema genoemde onderdelen er maar in zitten). Je kunt je portfolio vormgeven als document (één document met alle bewijzen in bijlagen) of als digitaal product (bijvoorbeeld een website met links naar subpagina's).

Voeg (zeker bij een digitale vorm) een leeswijzer of gebruiksaanwijzing toe waarmee assessoren zonder tijdverlies door je portfolio kunnen navigeren. Zorg ook voor vrije toegang (zonder wachtwoorden). Als je kiest voor een digitale vorm mag je de vier specifieke hoofdstukken ook in de vorm van een vlog vormgeven. Het bewijsmateriaal moet dan wel apart beschikbaar zijn. Voor elke vorm van het portfolio geldt dat je gehele portfolio inclusief bijbehorende bewijzen en filmfragmenten binnen anderhalf uur bestudeerbaar moeten zijn.

De eisen ten aanzien van het beoordelingsportfolio zijn:

- Alle onderdelen uit het schema *Inhoud van je portfolio* zijn in het portfolio aanwezig
- Het portfolio heeft een logische, overzichtelijke opbouw
- Het portfolio inclusief bijbehorende beeldfragmenten zijn bestudeerbaar binnen anderhalf uur
- In de beschrijving wordt een relatie gelegd tussen de theorie en het eigen handelen in de praktijk
- De in het portfolio gebruikte literatuur is relevant voor de aan te tonen bekwaamheid
- Het portfolio is geschreven in correct Nederlands: samenhang, woordgebruik, afstemming op doel, zinsopbouw etc. (referentiekader taal en rekenen niveau 4F)
- Bronvermeldingen en literatuurlijst zijn volledig en worden genoteerd volgens de APA-regels

3. Filmfragmenten

In (een compilatie van) filmfragmenten laat je zien hoe jij als docent opereert in van verschillende onderwijssituaties, daarbij laat je ook de interactie tussen jou en je studenten zien.

- Laat krachtige filmfragmenten zien die to-the-point zijn en waarin duidelijk verschillende facetten van het docentschap naar voren komen. Toon daarbij in elk geval opnames van verschillende onderdelen uit lessen of andere door jou verzorgde onderwijsmomenten (bv. opstart van een les, instructie, onderwijsleergesprek, activerende werkvorm, begeleiding van individuele of groepjes leerlingen, afsluiting van een les).

- Leg uit wat er in de filmfragmenten te zien is en wat je daarmee aan wilt tonen (dat kan bv. door vanuit je portfolio te verwijzen naar bijpassende videofragmenten, maar ook door een korte beschrijving aan je portfolio toe te voegen of door (korte) teksten in je montage op te nemen)
- Zorg voor goede beeld- en geluidskwaliteit (controleer dit op een andere computer dan die van jezelf)
- De totale duur van je filmfragmenten ligt tussen de 5 en de 10 minuten

4. Aanmelden voor het assessment en inleveren van je materiaal

Je geeft je zelf op voor deelname aan het assessment via het invullen van een MS Formulier. Let daarbij op de deadlines voor opgave en inleveren van je materiaal. De precieze procedure, instructies en deadlines voor het aanmelden en inleveren kun je vinden op <https://husite.nl/stage-en-afstudeerinformatie/assessment-ia/>

NB: Zorg dat je up to date blijft. Gedurende het schooljaar kunnen er wijzigingen voorkomen in procedures, instructies, assessmentweken en bijbehorende deadlines, etc. Kijk dus telkens op <https://husite.nl/stage-en-afstudeerinformatie/assessment-ia/> voor de meest actuele informatie.

Het portfolio dat je inlevert dient te bestaan uit:

1. één hoofddocument (bestandformaat: .pdf / .doc / .docx)
2. één document (bestandformaat: .pdf / .doc / .docx) of archiefbestand (bestandformaat: .zip) van max. 2000 MB met daarin alle bewijsstukken
NB: Maak geen gebruik van bestandextensies .rar en .7z.
3. een word-document met daarin een link naar één videobestand met daarin een montage van je filmfragmenten. Dit videobestand moet via alle standaard-players direct te bekijken zijn via de link (dus zonder wachtwoord o.i.d.)²

of

als hoofddocument (nr. 1. uit bovenstaande lijstje) een word-document met daarin een link naar een digitaal portfolio, dat via alle standaard-browsers direct toegankelijk is via de link (dus zonder wachtwoord o.i.d.)³

Je opleider controleert je beoordelingsportfolio en filmfragmenten op compleetheid en vult vervolgens de compleetheidsverklaring in (zie bijlage 4). Als de compleetheidsverklaring ontbreekt kun je niet deelnemen aan het assessment.

5. Criterium gericht interview

Voorafgaand aan het assessment hebben de assessoren al het materiaal dat je hebt ingeleverd gelezen / bekeken en samen besproken waarover ze je tijdens het criteriumgericht interview gaan bevragen. Dit doen ze aan de hand van de STARRT-methode. Tijdens het interview zal worden ingegaan op de bekwaamheidsgebieden waarover geen of nog niet voldoende informatie is verkregen in het materiaal dat je van te voren hebt ingeleverd en kan verdieping worden aangebracht. Het criteriumgericht interview is bedoeld om jou de gelegenheid te geven je bekwaamheden nog beter in beeld te brengen. Het is een veel gebruikt instrument bij assessments.

² In het kader van de AVG-wetgeving moet je videobestand zélf direct na het assessment verwijderen. Je portfolio en je bewijsmaterialen worden door de HU 7 jaar bewaard.

³ Test dit uit en gebruik daarvoor een andere computer dan die van jezelf!

Het criteriumgericht interview wordt online afgenomen via MS Teams op een ochtend, middag of avond.
Het programma ziet er als volgt uit:

doorlooptijd	activiteit student	activiteit assessoren
90 minuten (voorafgaand aan assessmentafname)	geen	lezen/bekijken van het ingeleverde materiaal
30 minuten (voorafgaand aan assessmentafname)	geen	voorbereiden criteriumgericht interview
15 minuten	contact leggen, apparatuur testen, kennismaken	
45 minuten	criteriumgericht interview	
45 minuten	geen	Invullen beoordelingsformulier
15 minuten	beoordelingsgesprek	
binnen 1 werkdag na de assessmentafname	Instituutsassessor stuurt je het ingevulde beoordelingsformulier per e-mail	

Het precieze draaiboek en instructies voor het assessment kun je vinden op <https://husite.nl/stage-en-afstudeerinformatie/assessment-ia/>

6. Beoordeling, afronding en evaluatie

Het assessment moet met een voldoende afgerond worden en geschied aan de hand van het *beoordelingsformulier assessment PDG* (zie bijlage 5). De volledige beschrijving van de bekwaamheidseisen is te vinden in bijlage 6.

De eindbeoordeling wordt binnen 1 werkdag na het assessment aan jou bekend gemaakt en zowel mondeling als schriftelijk toegelicht. Je krijgt in het eindgesprek de gelegenheid om een reactie op de uitslag te geven.

Na afloop van het assessment ontvang je een evaluatieformulier. We hopen dat je dat in wilt vullen zodat je ons kunt helpen het assessment te blijven verbeteren. Als de evaluatieresultaten daar aanleiding toe geven zou het ook kunnen dat we je uitnodigen voor deelname voor een verdiepend groepsgesprek. Uiteraard bepaal je zelf of je daar wel of niet aan deel wilt nemen.

7. Herkansingsregeling

De regeling betreft deelnemers aan de opleiding PDG die:

- A. hun portfolio niet op tijd af hebben om deel te kunnen nemen aan het assessment in de assessmentweek die bij het betreffende traject is afgesproken;
- B. een onvoldoende hebben gehaald voor het assessment.

Deelnemers ad. A en B hebben recht om binnen een half jaar na de laatste lesdag van de opleiding zonder extra kosten éénmalig aan een herkansing deel te nemen. De herkansing wordt in onderling overleg gepland, binnen een van de assessmentweken van de HU.

Als een deelnemer later dan na een halfjaar een (nieuw) assessment wil doen, dan is dat alleen mogelijk tegen betaling.

Met deelnemers ad. B zal de opleider éénmaal een extra begeleidingsgesprek voeren, bij voorkeur samen met de coach van de werkplek. Mocht er daarnaast extra begeleiding vanuit de HU gewenst zijn, dan is dat mogelijk tegen betaling, hiervoor kan dan een apart contract worden opgesteld.

8. Klachtenprocedure

Voorop staat dat we proberen klachten te voorkomen. De volgende maatregelen zijn daar een voorbeeld van:

- We werken uitsluitend met gecertificeerde assessoren die jaarlijks een professionaliseringsdag doorlopen om zo deskundig te blijven op het gebied van assessments.
- De assessmentprocedure is helder beschreven en voor de student/kandidaat is een overzichtelijke instructie beschikbaar.
- De assessmentprocedure wordt regelmatig geëvalueerd en met de uitkomsten van deze evaluaties wordt de procedure verbeterd.

Ondanks deze maatregelen is het mogelijk dat je ontevreden bent over het verloop van het assessment. Als je er in een gesprek met de assessoren niet uit komt (na afloop van het assessment), dan kun je een klacht en/of een beroep indienen:

Als je onvrede hebt over de manier waarop het assessment is verlopen kun je een klacht indienen, dan kan dit binnen twee weken via het standaard klachtenformulier van de HU.

Mogelijke acties n.a.v. de klacht:

1. Een persoonlijk gesprek met het hoofd van het Bureau. Wellicht dat toelichting op de uitslag zaken ophelderen, dit kan echter geen andere uitslag tot gevolg hebben.
2. Een functioneringsgesprek door een staf lid van Bureau Assessment & Validering met de assessoren en/of bijstellen van de assessmentprocedure of inhoud.
3. Je kunt kiezen voor een second opinion (tegen betaling). Je krijgt twee andere assessoren toegewezen. Dit gebeurt maximaal vier weken na ontvangst van je klacht en indien betaling geschied is.

Als je het niet eens bent met de beoordeling die je voor het assessment hebt gekregen dan kun je daar binnen 6 weken tegen in beroep gaan bij het HU-Loket Rechtsbescherming. Het gaat dan om een herzieningsverzoek (na de klachtprocedure).

Meer informatie over de klachten- en beroepsprocedure is te vinden op <https://askhu.sharepoint.hu.nl/informatie-items/Paginas/Klacht-indienen.aspx>. Hier staan ook de benodigde formulieren.

9. Nawoord

Met deze handleiding en de aanvullende informatie op <https://husite.nl/stage-en-afstudeerinformatie/assessment-ia/> hopen wij een duidelijk beeld te hebben geschetst van de inhoud en de organisatie assessment startbekwaam. Voor vragen kun je altijd terecht bij je opleider. Aarzel niet, maar vraag. Liever tien vragen te veel, dan één te weinig!

Heel veel succes en niet te vergeten heel veel plezier bij de voorbereiding van het assessment.

Bijlagen

1. Infoblad portfoliobewijzen
2. Inhoud beoordelingsportfolio
3. Authenticiteitsverklaring
4. Compleetheidsverklaring
5. Beoordelingsformulier assessment PDG
6. Bekwaamheidseisen (volledige beschrijving)

Bijlage 1: infoblad portfoliobewijzen

Inleiding

Gaandweg je opleiding leg je een portfolio aan met bewijzen van je ontwikkeling in de bekwaamheden. Tijdens het eindassessment maak je met behulp van bewijzen zichtbaar dat je je op alle bekwaamheidsgebieden tot startbekwaam niveau hebt ontwikkeld.

Onderdelen

Bewijzen in je portfolio bevatten in ieder geval:

- Een beeld van jouw handelen in concrete situaties (situatie – handelen – effect)
- De verantwoording van keuzes en reflecties

Bewijskracht

De bewijskracht van je materiaal kun je versterken door:

- aan te geven wat je precies met het materiaal wilt bewijzen
- concrete situaties te beschrijven
- te focussen op jouw professioneel handelen en het effect daarvan op anderen
- te onderbouwen waarom je het juist zo hebt gedaan
- verbindingen te leggen met theorieën en ervaringen van anderen
- je materiaal vergezeld te laten gaan van een reflectie
- ook ervaringen, feedback en oordelen van anderen weer
- je ontwikkeling te laten zien door verschillende ‘meetmomenten’ te geven

Voorbeelden

Voorbeelden van portfoliobewijzen zijn: verslagen van werkervaringen (uitgeschreven specifieke voorbeelden, zelfevaluaties, reflectieverslagen, observaties of feedback van derden (manager, collega's, studenten), verslagen van beoordelings- of functioneringsgesprekken, lesopzetten en door jou gemaakt onderwijsmateriaal, resultaten van een studentenenquête, beeldopnames van door jou verzorgd onderwijs, producten of verslagen van door jou gemaakte prestaties in de PDG, et cetera.

Eisen

Eisen aan de bewijzen zijn:

1	Aard van het bewijs Het moet een indruk geven van jouw bekwaamheid
2	Authentiek Het moet duidelijk zijn dat het bewijs echt van jou is en werkelijk een indruk geeft van <i>jouw</i> ervaringen en deskundigheden. Als je feedback van anderen hebt ontvangen, moet je het origineel scannen en zo mogelijk laten ondertekenen
3	Actualiteit Het bewijs moet tijdens de opleiding zijn gemaakt, omdat het iets moet zeggen over jouw huidige bekwaamheidsniveau. Dat betekent dat op elk stuk een datum moet staan
4	Relevantie Het bewijs moet gerelateerd zijn aan de werkzaamheden van een MBO-docent en de meest belangrijke elementen van de bekwaamheid tonen
5	Kwantiteit Het bewijs toont aan dat je voldoende lang en intensief ervaring hebt opgedaan
6	Kwaliteit Er is een verbinding tussen theorie en praktijk, er wordt geanalyseerd, er wordt gebruik gemaakt van ontwikkelingen in beroepenveld en onderwijs, er wordt voldoende gereflecteerd op eigen handelen
7	Variatie De bekwaamheid is in verschillende contexten bewezen

Bijlage 2: Inhoud beoordelingsportfolio

ALGEMEEN HOOFDSTUK (richtlijn: visie, terugblik en vooruitblik samen ± 5 pagina's)		
PARAGRAAF	INHOUD	SCHRIJFAANWIJZINGEN (bedoeld als hulpmiddelen, dus geen verplichte lijst)
Titelpagina	<ul style="list-style-type: none"> • basisgegevens 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naam, vak, telefoonnummer, naam school inclusief vestiging ➤ type assessment (=PDG) ➤ naam opleider en naam hogeschool ➤ studentnr. Hogeschool (als van toepassing)
Inhoudsopgave	<ul style="list-style-type: none"> • inhoudsopgave 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gebruik namen en nummers voor hoofdstukken en voeg paginanummering toe
CV of profielpagina	<ul style="list-style-type: none"> • persoonsgegevens • opleidingen • werkervaring 	<p>Introduceer jezelf. Neem daarin op:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wie je bent ➤ Welke opleidingen je hebt gedaan ➤ Wat je werkervaring is
Authenticiteitsverklaring	Door jou ingevulde en ondertekende authenticiteitsverklaring	De in te vullen authenticiteitsverklaring is te vinden in bijlage 2
Visiebeschrijving	Jouw visie op onderwijs en je docentschap op het mbo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beschrijf wat jij met je onderwijs op het mbo wilt bereiken en er belangrijk bij vindt. ➤ Beschrijf hoe je dat als docent wilt bereiken en geef ook een verantwoording ➤ Baseer je enerzijds op eigen ervaring en anderzijds op (actuele) kennis / literatuur over onderwijs op het mbo. Probeer dit zoveel mogelijk aan elkaar te verbinden ➤ Beschrijf hoe jouw visie zich verhoudt tot de visie van het ROCvA/F en/of de visie van het team waarin je werkt
Terugblik	Terugblik op je eigen ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beschrijf globaal de belangrijkste gebieden waarop je de laatste anderhalf jaar als docent in het MBO hebt ontwikkeld en neem daarin de ontwikkeling in de persoonlijke leervragen waaraan je tijdens de PDG hebt gewerkt, mee.
Vooruitblik	Je ontwikkeling voor de nabije toekomst	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beschrijf de belangrijkste gebieden waarop je je verder wilt ontwikkelen ➤ Leg uit waarom juist deze gebieden en geef (globaal) aan hoe je dat wilt gaan doen.
Bronnenlijst		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neem een lijst op met alle bronnen waar je in je portfolio gebruik van hebt gemaakt. Neem alleen bronnen op die je echt hebt gebruikt (en naar hebt verwezen in de tekst) ➤ Hanteer de APA-regels voor de bronnenlijst en de bronverwijzingen in de tekst

VIER SPECIFIEKE HOOFDSTUKKEN: Ik als professional, ik als vak-expert, ik als vakdidacticus, ik als pedagoog (richtlijn: elk hoofdstuk in 3 tot 5 pagina's, exclusief bewijsmateriaal in bijlagen)

PARAGRAAF	INHOUD	SCHRIJFAANWIJZINGEN
Betekenis en belang	Invulling van het bekwaamheidsgebied in jouw context	<p>Beschrijf in je eigen woorden per bekwaamheidsgebied wat dit bekwaamheidsgebied voor jou betekent</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Geef aan wat daarbij in jouw specifieke onderwijscontext van belang is ➤ Geef ook een verantwoording (leg uit waarom je dat belangrijk vindt) ➤ Baseer je enerzijds op eigen ervaring en anderzijds op vakinhoudelijke en/of pedagogisch-didactische kennis / literatuur en probeer deze zoveel mogelijk aan elkaar te verbinden
Ontwikkeling	Je ontwikkeling	<p>Beschrijf per bekwaamheidsgebied je ontwikkeling in dat bekwaamheidsgebied. Denk bijvoorbeeld aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Welke <i>kennis</i> en <i>kunde</i> je m.b.t. dit bekwaamheidsgebied hebt opgedaan ➤ Hoe je die hebt toegepast en/of verder wilt gaan toepassen ➤ Welke feedback je hebt gekregen en hoe je die hebt gebruikt ➤ Hoe je hebt gereflecteerd en wat dat je heeft opgeleverd (bijvoorbeeld uitbreiding van je repertoire, bewustwording van je bekwaamheid, aanscherping van je visie, et cetera.)
Specifieke voorbeelden	Aantonen van je bekwaamheid aan de hand van enkele concreet uitgewerkte voorbeelden	<p>Beschrijf per bekwaamheidsgebied minimaal 3 specifieke voorbeelden waaruit jouw bekwaamheid blijkt</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Schrijf in de ik-vorm en wees zo concreet mogelijk ➤ Maak gebruik van de STARRT-methode: Situatie, Taak, Actie, Resultaat, Reflectie en Transfer (NB: dit is een hulpmiddel, geen verplichte indeling) ➤ Verantwoord je handelen vanuit je eigen ervaring, ervaring van anderen en vanuit theorie / literatuur en probeer deze zoveel mogelijk aan elkaar te verbinden ➤ Zorg dat je voorbeelden over verschillende aspecten van het bekwaamheidsgebied gaan en samen het bekwaamheidsgebied goed 'dekken'
Bewijsmateriaal	Bewijsstukken die je beschrijvingen illustreren en ondersteunen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Selecteer uit je verzamelde materiaal je meest krachtige bewijsstukken. Selecteer bij voorkeur directe bewijzen ➤ Neem bewijsstukken op die voldoen aan de criteria die worden beschreven in bijlage 4: Aard, Authenticiteit, Actualiteit, Relevantie, Kwantiteit, Kwaliteit en Variatie ➤ Maak bij 'grote' bewijsstukken een selectie en neem alleen op of markeer wat relevant is voor wat je wilt aantonen ➤ Maak eventueel gebruik van kleurmarkering door in een bewijs de delen die iets zeggen over de ene bekwaamheid met de ene kleur en delen die iets zeggen over een andere bekwaamheid met een andere kleur te markeren ➤ Zorg dat je vanuit de hoofdstukken per bekwaamheidsgebied naar elk bewijsstuk verwijst op de meest logische plek. Veel van je bewijsstukken zullen 'direct passen' bij een beschrijving die je binnen een bekwaamheidsgebied hebt gegeven. Daarnaast heb je misschien nog 'aanvullende bewijsstukken'. Die kun je aan het eind van het betreffende bekwaamheidsgebied kort noemen (benoem wat het bewijsstuk is en wat je er mee aan wilt tonen) ➤ Neem alle bewijsstukken op in bijlagen aan het eind van je portfolio dan kun je vanuit verschillende hoofdstukken naar eenzelfde bewijsstuk verwijzen

Bijlage 3: Authenticiteitsverklaring

In te vullen door de kandidaat

Hierbij verklaar ik dat het materiaal dat ik in het beoordelingsportfolio aanbied, authentiek is. Dat wil zeggen dat alle materialen door mijzelf zijn gemaakt of betrekking hebben op activiteiten die door mijzelf zijn verricht.

Naam kandidaat

Datum

Handtekening kandidaat

Wanneer geconstateerd wordt dat onderdelen van het beoordelingsportfolio niet authentiek zijn (en dus niet door de kandidaat zelf zijn gemaakt of betrekking hebben op activiteiten die niet door de kandidaat zijn verricht) is er sprake van fraude.

Bijlage 4: Compleetheitsverklaring

Dit formulier is geen kwalitatieve checklijst, maar een afvinklijst. De kandidaat blijft de eindverantwoordelijke voor het portfolio. Het ingevulde en ondertekende formulier wordt als pdf bestand ingeleverd, samen met het beoordelingsportfolio, de (compilatie van) filmfragmenten en de authenticiteitsverklaring.

In te vullen door kandidaat

naam kandidaat:
schoolvak:
studievorm (= PDG):
naam school + vestiging:

In te vullen door opleider

Voorwaarden:
☐ alle drie de prestaties uit het traject PDG zijn naar behoren afgerond en goedgekeurd door de opleider
☐ de authenticiteitsverklaring is door de kandidaat getekend en toegevoegd
☐ het beoordelingsportfolio is compleet (zie bijlage 2 <i>Inhoud beoordelingsportfolio</i>)
☐ het beoordelingsportfolio voldoet aan niveau 4F van het referentiekader taal
☐ de filmfragmenten hebben voldoende beeld- en geluidskwaliteit
☐ al het materiaal is te lezen / bekijken binnen 90 minuten
☐ het materiaal voldoet aan de vormeisen aan bestanden voor het inleveren (zie blz. 3)
Bijzonderheden:
☐
naam opleider:
datum:
handtekening opleider:
(eventuele) opmerking opleider:

Bijlage 5: Beoordelingsformulier assessment PDG

(op grond van beoordelingsportfolio, filmfragmenten en criteriumgericht interview)

Kandidaat: Datum:

Veldassessor: Opleidingsassessor:

	voldaan / niet voldaan	bijzonderheden
	<p>De kandidaat voldoet aan onderstaande bekwaamheidseisen docent vo / bve: (aanvinken wat van toepassing is)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Professionele bekwaamheid ☐ Vakinhoudelijke bekwaamheid ☐ Vakdidactische bekwaamheid ☐ Pedagogische bekwaamheid <p>Het is assessment is daarmee voldaan: (aanvinken wat van toepassing is)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ja ☐ nee 	<p>De kandidaat heeft aangetoond op niveau III te opereren doordat hij/zij op team-, opleidings- of collegeniveau bijdraagt aan: (aanvinken wat van toepassing is)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ onderwijsontwikkeling ☐ vernieuwing ☐ kwaliteitszorg ☐ samenwerking met de branche ☐ studentenzorg ☐ beleidsvorming ☐ anders, nl.:

Bijzondere kwaliteiten:

Ontwikkeladvies:

Commentaar student:

Handtekening veldassessor: **Handtekening opleidingsassessor:**

1 Professionele bekwaamheid			
<i>Definitie</i>	Bewijs in portfolio en filmfragmenten:	In CGI is gevraagd naar:	Aanvullend bewijs in het CGI:
<i>Beschrijvend van aard: voorbeelden, bewijsstukken, vragen, antwoorden, etc. in steekwoorden genoteerd</i>			
<p>Een professionele leraar heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.</p> <p>Hij heeft gevorderde kennis en kunde binnen zijn vakgebied, de vakdidactiek daarvan en pedagogische theorieën en methodieken die relevant zijn voor zijn onderwijs. Op basis daarvan en ondersteund door gespecialiseerde handboeken en onderwijsmethodes kan hij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen. 1.2 Samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen. 1.3 Bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen. 1.4 Meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd. 1.5 Zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden 1.6 Zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling. <p><i>NB: Voor een volledige beschrijving van de bekwaamheidseisen: zie bijlage 6</i></p>			
Conclusie m.b.t. professionele bekwaamheid			
<i>Waarderend van aard: kwalitatieve uitspraak over de bekwaamheid van de kandidaat</i>			

2 Vakinhoudelijke bekwaamheid			
Definitie	Bewijs in portfolio en filmfragmenten:	In CGI is gevraagd naar:	Aanvullend bewijs in het CGI:
<i>Beschrijvend van aard: voorbeelden, bewijsstukken, vragen, antwoorden, etc. in steekwoorden genoteerd</i>			
<p>Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de leraar de inhoud van zijn onderwijs beheerst.</p> <p>2.1 Hij 'staat boven' de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren.</p> <p>2.2 De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen.</p> <p>2.3 Hij houdt zijn vakkennis en -kunde actueel.</p> <p><i>NB: Voor een volledige beschrijving van de bekwaamheidseisen: zie bijlage 6</i></p>			
Conclusie m.b.t. vakinhoudelijke bekwaamheid			
<i>Waarderend van aard: kwalitatieve uitspraak over de bekwaamheid van de kandidaat</i>			

3 Vakdidactische bekwaamheid			
<i>Definitie</i>	Bewijs in portfolio en filmfragmenten:	In CGI is gevraagd naar:	Aanvullend bewijs in het CGI:
<i>Beschrijvend van aard: voorbeelden, bewijsstukken, vragen, antwoorden, etc. in steekwoorden genoteerd</i>			
<p>Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten.</p> <p>Hij doet dit op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:</p> <p>3.1 De leraar brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van verschillende methodieken en middelen.</p> <p>3.2 Bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen; hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt; op basis van zijn analyse stelt hij zo nodig zijn onderwijs didactisch bij.</p> <p>3.3 Zijn onderwijs gaat met de tijd mee.</p> <p><i>NB: Voor een volledige beschrijving van de bekwaamheidseisen: zie bijlage 6</i></p>			
<p>Conclusie m.b.t. vakdidactische bekwaamheid</p> <p style="text-align: center;"><i>Waarderend van aard: kwalitatieve uitspraak over de bekwaamheid van de kandidaat</i></p>			

4 Pedagogische bekwaamheid			
Definitie	Bewijs in portfolio en filmfragmenten:	In CGI is gevraagd naar:	Aanvullend bewijs in het CGI:
<i>Beschrijvend van aard: voorbeelden, bewijsstukken, vragen, antwoorden, etc. in steekwoorden genoteerd</i>			
<p>Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de leraar op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren.</p> <p>4.1 Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af.</p> <p>4.2 Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen.</p> <p>4.3 Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.</p> <p>4.4 In de context van het beroepsgerichte onderwijs gaat het hier ook om de begeleiding van de leerling bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit.</p> <p>4.5 Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd.</p> <p><i>NB: Voor een volledige beschrijving van de bekwaamheidseisen: zie bijlage 6</i></p>			
Conclusie m.b.t. pedagogische bekwaamheid			
<i>Waarderend van aard: kwalitatieve uitspraak over de bekwaamheid van de kandidaat</i>			

Bijlage 6: Bekwaamheidseisen (volledige beschrijving)

Deze bijlage bevat een volledige beschrijving van de bekwaamheidseisen voor de leraar voortgezet onderwijs en de docent educatie en beroepsonderwijs.⁴

BEKWAAMHEID EN KWALIFICATIE (professionele bekwaamheid)

Definitie

Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze. Voor de leraar voortgezet onderwijs en de docent educatie en beroepsonderwijs gelden de eisen die gesteld worden aan het bachelor- niveau van kwalificatie. Dit houdt in dat hij gevorderde kennis en kunde heeft binnen zijn vakgebied, de vakdidactiek daarvan en pedagogische theorieën en methodieken die relevant zijn voor zijn onderwijs. Op basis daarvan en ondersteund door gespecialiseerde handboeken en onderwijsmethododes kan hij:

- > Zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.
- > Samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.
- > Bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
- > Meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- > Zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden.
- > Zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID

Definitie

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de leraar de inhoud van zijn onderwijs beheerst. Hij 'staat boven' de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. Hij houdt zijn vakkennis en -kunde actueel. Om vakinhoudelijk bekwaam te zijn moet de leraar ten minste het volgende in algemene termen weten en kunnen:

- > De leraar beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden waarvoor hij verantwoordelijk is en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak. Hij kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen, uitleggen en demonstreren hoe ermee gewerkt moet worden. In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit in dat de beheersing van de leerstof ook gericht is op de beroepspraktijk en de verbinding van de theorie aan de (beroeps-)praktijk.
- > De leraar kent de relatie van de leerstof voor zijn vak met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's. In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit in dat hij actuele kennis heeft van beroepen in de branche(-s) waarvoor hij opleidt en verband kan leggen tussen de leerstof en de kwalificatiedossiers van die branche(-s).

⁴ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html>

- > De leraar overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen. Hij weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op vervolgonderwijs (zoals middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs, andere vervolgonopleidingen) of de beroepspraktijk. De leraar kent de samenhang tussen de verschillende verwante vakken, leergebieden en lesprogramma's. Hij kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van zijn school.

In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit ook in dat hij in staat is tot het onderhouden en benutten van contacten met het beroepenveld waarvoor hij opleidt.

- > De leraar heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt, namelijk één of meer van de verschillende leerwegen van het vmbo, het praktijkonderwijs, de onderbouw havo/vwo of de verschillende typen en niveaus van de educatie en het beroepsonderwijs.
- > De leraar weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren. Hij kan zijn onderwijs afstemmen op die verschillen tussen leerlingen. De leraar kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs. Hij kan daarbij vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en zo bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen.

VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID

Definitie

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten. Hij doet dit op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:

- > Hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen.
- > Bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen; hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt; op basis van zijn analyse stelt hij zo nodig zijn onderwijs didactisch bij.
- > Zijn onderwijs gaat met de tijd mee.

De onderliggende *kennis* en *kunde* geldt voor alle leraren, maar hebben een specifieke betekenis in de context van het onderwijs in een bepaald vak of leergebied en binnen de sector en het type onderwijs waar de leraar werkt.

Vakdidactisch bekwaam, *kennis*

De leraar kan onderwijs voorbereiden:

- > De leraar heeft kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die herkennen in het leren van zijn leerlingen. In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit onder andere in dat hij zich verdiept in de theoretische en praktische aspecten van leren op de werkplek.
- > De leraar kent verschillende methodes (onder meer methodes ten behoeve van beroepsgericht onderwijs) en criteria waarmee hij de bruikbaarheid van de methodes voor zijn leerlingen kan vaststellen. Hij kent verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen. Hij kan de methode aanvullen en verrijken.
- > De leraar weet hoe een leerplan in elkaar zit en kent de criteria waaraan een goed leerplan moet voldoen (onder meer in het kader van beroepsgericht onderwijs).
- > De leraar heeft kennis van digitale leermaterialen en -middelen. Hij kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan.
- > De leraar kent verschillende didactische leer- en werkvormen (onder meer ten behoeve van het beroepsgerichte onderwijs) en de psychologische achtergrond daarvan. Hij kent criteria waarmee de bruikbaarheid daarvan voor zijn leerlingen kan worden vastgesteld.
- > De leraar kent verschillende doelen van evalueren en toetsen. Hij kent verschillende, bij deze doelen passende vormen van observeren, toetsen en examineren. Hij kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen en examens beoordelen. Hij kan bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie verzamelen en analyseren en op grond daarvan zijn onderwijs waar nodig bijstellen.

- > De leraar heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit in dat hij zich verdiept heeft in didactiek ten behoeve van beroepsgericht onderwijs, de vormgeving en begeleiding van het leren op de werkplek en op de samenwerking met het beroepenveld en met praktijkbegeleiders bij het begeleiden van dit leren.

Vakdidactisch bekwaam, *kunde*

De leraar kan onderwijs voorbereiden:

- > Doelen stellen, leerstof selecteren en ordenen.
- > Samenhangende lessen uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen. In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit in dat hij onderwijs kan vormgeven gericht op de beroepspraktijk.
- > Passende en betrouwbare toetsen kiezen, maken of samenstellen.

De leraar kan onderwijs uitvoeren en het leren organiseren:

- > Een adequaat klassenmanagement realiseren en leiding en begeleiding geven aan groepen leerlingen buiten de context van klas of les.
- > Aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken en leerlingen motiveren om deze te halen.
- > De leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen.
- > Doelmatig gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en –middelen.
- > De leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrenge en bij instructie en verwerking en een gerichte inzet van loopbaan oriëntatie en begeleiding, differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen.
- > De leerling begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak.
- > Samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid stimuleren. De leraar kan onderwijs evalueren en ontwikkelen:
- > De voortgang volgen, de resultaten toetsen, analyseren en beoordelen.
- > Feedback vragen van leerlingen en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces.
- > Leerproblemen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.
- > Advies vragen aan collega's of andere deskundigen; hij weet wanneer en hoe hij advies kan geven. (Hierbij kan de leraar gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren zoals supervisie en intervisie.)
- > Zijn didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen.
- > Bijdragen aan pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school.
- > De inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs uitleggen en verantwoorden.
- > Kritisch reflecteren op zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen.

PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID

Definitie

Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de leraar op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene. In de context van het beroepsgerichte onderwijs gaat het hier ook om de begeleiding van de leerling bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit. Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd.

De onderstaande eisen gelden voor alle leraren, maar hebben een specifieke betekenis in de context van het onderwijs in een bepaald vak of leergebied en binnen de sector en het type onderwijs waar de leraar werkt. De volgorde van de eisen drukt geen rangorde uit, noch een gewenste opeenvolging van handelingen.

Pedagogisch bekwaam, kennis

- > Hij heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn (bijvoorbeeld elementen uit de sociale psychologie en de communicatietheorie) en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. In de context van het beroepsgerichte onderwijs houdt dit onder andere in dat hij zich verdiept in de theoretische en praktische aspecten van het leren functioneren in een beroep en de ontwikkeling van beroepsidentiteit.
- > Hij heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen.
- > Hij heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen.
- > Hij weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond. Hij weet hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs.
- > Hij heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.

Pedagogisch bekwaam, kunde

- > Hij kan groepsprocessen sturen en begeleiden.
- > Hij kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat scheppen.
- > Hij kan ruimte scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten.
- > Hij kan verwachtingen duidelijk maken en eisen stellen aan leerlingen.
- > Hij kan het zelfvertrouwen van leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren (onder meer in het kader van loopbaanoriëntatie en –begeleiding).
- > Hij heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen en doet daar recht aan. In de context van het beroepsgerichte onderwijs gaat het hier ook om de begeleiding van de leerling bij het ontwikkelen van beroepsidentiteit.
- > Hij kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en -stoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.
- > Hij kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen uitleggen en verantwoorden.
- > Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn, zoals begeleiders van het leren op de werkplek en (indien de leerling nog niet volwassen is) ouders.
- > Hij is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie.